

Historická detektivka z Francie 18. století

DÍVKA
S HODINOVÝM
STROJKEM

ANNA MAZZOLA

Anna Mazzola

**Dívka s hodinovým
strojkem**

THE CLOCKWORK GIRL

Copyright © 2022 by The Short Storyteller Ltd

Všechna práva vyhrazena

České vydání © Bourdon, 2023

Překlad © František Kalenda, 2023

Návrh a ilustrace obálky © Micaela Alcaino/Orion Books

Obrázky na obálce © Shutterstock.com

ISBN: 978-80-7611-115-8

Historická detektivka z Francie 18. století

DÍVKA S HODINOVÝM STROJKEM

ANNA MAZZOLA

Věnováno mojí sestře Lauře.

Část první:

Paříž

1

Paříž, 1750

Madeleine

Nastal den, kdy Maman děvčatům určovala ceny. V takové dny bylo nejlepší se vytrazit. Přesně z tohoto důvodu teď Madeleine procházela kolem jatek, kde sražená krev na sněhu zanechávala temné šmouhy a na hácích visely bledé mršiny poražených zvířat. Nebylo právě počasí na vycházku, ale nic nemohlo být horší než zůstat doma a být svědkem toho, co se bude dít. Navíc něco potřebovala zařídit. Něco, co v žádném případě nemohlo počkat.

Zabočila z Rue Pavée do Quartier Montorgueil, labyrintu uliček tak úzkých a budov natolik vysokých, že mezi ně sotva kdy pronikly sluneční paprsky. Zato zápach tato temná místa neopouštěl nikdy. Staré budovy se k sobě nakláněly jako křivé zuby, rozpadající se zdivo sotva zalátané, okna utěsněná hadry. Čas od času se ze stínů vynořila tvář – snad dětská, na první pohled poznamenaná hladem, přetrvávajícím zde po generace. Přesto byla Madeleine radši tady, mezi *le bas peuple* – nejnuznějšími z nuzných,

kteří bydleli v chatrčích, nebo se rovnou potloukali bosí od dveří ke dveřím –, než aby zůstala v matčině takzvané *Academie* a byla svědkem pravidelného měsíčního „inventáře“ dívek.

Jaká to škoda, povzdechla si pokaždé Maman, ale podnikání je podnikání a lidské maso je něco zatraceně proměnlivého. Ňadra dozrávají a zase uvadají, nemoci se šíří, kůži pokrývají strie nebo ji hyzdí jizvy, vředy se plní a zase praskají. Děti je přes všechna opatření snadné počít, mnohem těžší je se jich zbavit. A tak se jednou za čas stalo něco, co děvčeti za jediný den snížilo cenu na polovinu – stejně jako v případě Madeleine. Vždycky se našla alespoň jedna dívka, zbitá nebo těhotná, kterou bylo slovy Maman nutné „vypustit na pastvu“. Až na to, že ulice Paříže nebyly žádnými zelenajícím se pastvinami – dívky čekala jen černočerná změť plná splašek, rozbitých lahví a vyhozených rybích hlav. Teď v lednu je navíc pokrýval sníh, ve dveřích se choulily mrtvolně vyhlížející postavy a bylo možné narazit i na opravdu mrtvé tělo ztuhlé mrazem.

Když Madeleine dorazila na Pointe Saint-Eustache, spatřila konečně na obloze paprsky zimního slunce. Vzduch byl plný pachů kouře a popela. Opustila čtvrt' nejubožejších nuzáků a vstoupila do míst, kde přebývala prachobyčejná chudina. Obešla hlučné tržiště Les Halles a vydala se na jih směrem k Pont Neuf, zatímco se kolem ní všemi směry valila panská nosítka, ve kterých se mohli šperky ověšení a do kožešin zahalení boháči vyhnout spore oděné chudině. Když přecházela Rue Saint-Honoré, jen sotva stihla ustoupit z cesty pozlacenému kočáru, který kolem ní projel takovou rychlostí, až od dlažebních kostek létaly jiskry. Za sklem na okamžik zahlédla ženu zahalenou v saténu. *Snad aristokratka, pomyslela si, anebo možná femme entretenue v kočáře muže, který si ji vydržuje.* V Paříži se žena mohla dostat k bohatství jediným způsobem: lehnout si na záda.

Konečně dorazila k řece, kde se k zimním nebesům tyčily věže katedrály Notre-Dame spolu s železnou špicí Sainte-Chapelle. Při pohledu na panorama Paříže by si vzdálený pozorovatel mohl my-

slet, jak bohaté a krásné místo to je. Město vzdělanosti a víry. Pro někoho jistě, ne však pro Madeleine, která znala hlavně ty části města, jimiž se Paříž raději nechlubila. Kráčela dál po břehu špinavě šedivé řeky Seiny, dokud nedorazila k apatykářově obchodu, z jehož výlohy zářily flakónky jako drahokamy. Na okamžik zaváhala, upravila se a pak se opřela do dubových dveří.

Vzduch uvnitř byl teplý a voněl kořením, přijetí, kterého se Madeleine dostalo, bylo ovšem o poznání chladnější. Dvě zákaznice si zaujatě povídaly u pultu, a přestože občas k nově příchozí stočily pohled, nestála jim ani za pozdrav. Apatykář právě vážil prášek modré barvy na velkých mosazných vahách a předstíral, že si Madeleine nevšiml. A tak čekala, zatímco se jí do promrzlých prstů na nohou pomalu vracela krev, a prohlížela si dlouhé řady skleněných a porcelánových dóz vystavených na policích. Některé na nich napsané názvy jí zněly povědomě. Hřebíček, brutnák, komonice, andělíka... Jiné jí nic neříkaly – třeba kořen povijnice, chinovník, sarsaparilla. Stejně tak neměla ani ponětí, co může skrývat krabička nadepsaná *jantar z Campeche*.

„A už nikdy nedorazila, no věřila bys tomu?“ vytrhla ji z myšlenek slova jedné z žen stojících u pultu. Madeleine si pomyslela, že to musí být jedna z těch, které na nikom nenechají nit suchou.

„Co se jí stalo?“ zeptala se druhá.

„To nikdo neví jistě. Ale stalo se to přece v době putovního jarmarku, který se sbalil a hned druhý den se zase přesunul jinam. To člověka donutí se zamyslet. Svoji dceru bych v tomhle věku určitě nenechala jen tak o samotě, tím si můžeš být jistá.“

Apatykář konečně zvedl pohled. Jeho oči na okamžik spočinuly na Madeleine jako dvojice černých mušek, než se zase rozutekly jinam. Zabalil zákaznicím, co si objednaly, nechal si zaplatit a pak se úzkými rty nuceně pousmál. Jen co Madeleine přistoupila k pultu, jeho úsměv se znovu vytratil.

„Takže nedošlo k žádnému zlepšení?“

„Leda nepatrnému.“

„Řídila ses mými instrukcemi?“

„Samozřejmě.“ Zaváhala. „Napadá vás ještě něco, co by mohlo pomoci?“

Majitel obchodu přivřel oči. „Možná. Ale nebude to levné.“

A to má být nějaká novinka? pomyslela si. Na okamžik jí prolétlo hlavou, jestli by se s apatykářem neměla pokusit smlouvat. Jestli by mu neměla vyprávět o tom, v jaké se nachází situaci. Ale pak si připomněla, že to nemá smysl. V Paříži nebylo nic zadarmo, rozhodně ne pro dívku, jako byla ona.

„Ještě dražší než poslední přípravek?“ zeptala se.

„Obávám se, že ano. Jde o vzácnost dovezenou až z Ameriky.“

Madeleine zvedla obočí. „Takže exotika. Chápu.“

Mlčky pozorovala, jak apatykář tluče přísady v moždíři a drtí semena na prach. Do vzduchu se vznesla silná vůně, ve které rozpoznala muškátový oříšek smíšený s něčím hořkým a palčivým. Majitel obchodu vysypal obsah moždíře do ampulky ze zeleného skla a postavil ji na pult před sebe.

„Dva luidory.“

Madeleine stočila pohled k jeho žilnatým bledým rukám. „Jak je líbo.“ Ohlédla se ke dveřím, aby se ujistila, že se dovnitř nehrne další zákazník.

Apatykář obešel pult a otočil ceduli na dveřích, aby dal případným zájemcům najevo, že je zavřeno.

Domů kráčela Madeleine pomalu, pečlivě zahalená do svého pláště, zatímco mýjela ženy v huňatých kožešinových šálách s miniaturními psíky na vodítku a služebnictvo, jež se ztuhlými obličejí vyřizovalo různé pochůzky. Když procházela Rue de la Monnoye, prohlížela si výlohy kožešnických obchodů plné opeřených klobouků, které jí připomínaly hejno cizokrajných ptáků. *Takhle snad skončili otcovi papoušci?* napadlo ji. *Staly se z nich pokrývky hlavy pro gens de qualité?* Její papá byl *oiseleur*, v obchodě na Quai de la Mégisserie nabízel ke koupi ptáky a další malé tvory. Když zemřel, matka prodala zásoby jinému obchodníkovi – a ptáci kaka-du, pěnkavy, bílé myšky i veverky se ze dne na den vytratili jako

pára nad hrncem. A jelikož rodina dlužila na nezaplaceném nájemném otcova obchodu, rychle se z domu jejího dětství přestěhovali do Rue Thévenot. Právě tady si její matka zřídila podnik s docela jiným druhem zboží.

Pokračovala dál, kolem obchodů klenotníků, v jejichž výlohách se třpytily safíry a rubíny – nebo alespoň jejich kopie ze skelné pasty, od skutečných drahokamů takřka nerozlišitelné. V Paříži bylo nezbytně nutné se naučit rozpoznat, co je skutečné a co ne. Nejen drahé kameny, ale i vlasy, výstřihy, lidské charaktery... To vše bylo možné jednoduše nahradit falešnými napodobeninami. *Nešťovice vás připravily o obočí, madame? Pořídte si páreček té nejméněší myší kožešinky. Ztratil jste několik zubů ve rvačce, monsieur? Kupte si tyhle, ukradené z čerstvě vykopaného hrobu.* Madeleine už byla taková zima, že jí prsty na ruku skoro zcepeněly. Do ledového vzduchu vyfukovala bílé obláčky. Přesto se nedokázala přinutit ke spěchu – pochybovala, že by matka už skončila. Jestli o Genevieve Chastelové neboli Maman, jak jí dívky přezdívaly, něco platilo, tak to, že byla nesmírně pečlivá.

Některá z děvčat, která její matka vyhodila na ulici, alespoň nějakou dobu přežila jako *filles publiques*. Mezi mnoha ženami na okraji společnosti, které se živily prodejem vlastního těla, to byl ten nejnuznější osud. Jen o něco málo úspěšnější *femmes de terrain* se nabízely ve veřejných zahradách, zatímco nad všemi čněly pohádkově bohaté milenky obyvatel královského paláce ve Versailles. Jiná propuštěná děvčata dopadla hůř: zemřela ve špíně nedalekého, Bohem dávno opuštěného špitálu Hôtel Dieu. Další policie odklidila na venkov. Bylo lepší o tom nepřemýšlet. Kdyby s tím začala, musela by se zamyslet i nad tím, jak riskantní je její vlastní situace. Jak blízko se nachází tomu, aby ji potkal podobný osud. Vždyť neměla žádné vlastní peníze, žádný majetek, žádné vlivné přátele. Kdyby se jí Maman zbavila, skončila by na ulici jako ostatní dívky, prostě by se z ní stala další ovce na porážku. Právě proto bylo nejlepší se s dalšími děvčaty příliš nesbližovat. Jistě, plnila svoje povinnosti – česala a zaplétala jim vlasy, pomáhala jim obléct

se do šatů, měnila potřísněná prostěradla. Ale nemělo smysl pokoušet se jim pomoci. Musela se soustředit na to, aby zachránila sebe samotnou, a co bylo ještě důležitější, Émila.

„Jaká ledová královna,“ utrousila předtím její starší sestra Coraline, když ji viděla odcházet. *Od tebe to opravdu sedí*, pomyslela si Madeleine.

V každém případě bylo lepší být tvrdý jako kus nefritu než se nechat rozdrtit na prach jako ostatní.

Bylo po desáté hodině ráno, když Madeleine dorazila do Rue Thévenot – svého domova od doby, kdy dosáhla matčinými slovy „sladkého“ věku dvanácti let (ve skutečnosti se stala asi stejně sladkou jako kousek marcipánu a za podobnou cenu ji také Maman začala prodávat zájemcům). Úzká ulice byla ponořená do stínu, ve kterém byly sotva vidět oprýskané fasády domů i odpadky pokrytá země. Jakmile dorazila k octárně, jejíž výpary naplňovaly okolní vzduch vůní kvasícího vína, všimla si shrbené dívky, která několik posledních týdnů přežívala v jednom ze vchodů. Měla na sobě mužský kabát v pase stažený šňůrkou, který snad kdysi patřil jejímu bratrovi nebo otci. Madeleine se na to nikdy nezeptala a sotva s ní kdy prohodila pár slov. Vsadila by se, že se dívčin příběh nijak nelišil od dalších sirotek a vyvrhelů, kteří obývali páchnoucí ulice tohoto města. Ať už byla příčinou jejího utrpení nemoc, dluhy, alkohol, nebo něčí smrt, Madeleine o tom nechtěla nic slyšet.

„*Demoiselle?*“ obrátila se k ní dívka a natáhla před sebe ušmudlanou ruku.

Madeleine krátce přikývla a vnořila ruce do kapsy, aby dívku obdarovala několika zbývajícími sous. Ne že by jí mohly být příliš k užítku, jediné snad, aby si pořídila alespoň teplou polévku.

„Děkuji vám, jste velmi laskavá,“ zamumlala dívka.

Spíš hloupá, pomyslela si Madeleine a pokračovala ulicí dál. Zimu neměla dívka šanci přežít. Tak proč její utrpení ještě prodlužovat? Zarazila se. Zdálo se jí, že na zátylku ucítila něčí stu-

dený dech. Když se ale otočila, viděla za sebou jen oči vyhlublé kočky třpytící se ve tmě.

Academie sestávala ze dvou poschodí vysoké, sazemi ušpiněné budovy na konci ulice, která svým tvarem i barvou připomínala špinavý prst lákající zákazníky ke dveřím. Po zadní straně budovy stoupalo schodiště pro zákazníky, a přestože nevěstinec nebyl označen žádným vývěsním štítem, každý ho dokázal na dálku rozpoznat podle charakteristického zápachu. Muži si svoje území značkovali jako kocouři, takže schody páchly jejich močí. Madeleine zadržela dech, vstoupila dovnitř a neslyšně za sebou zavřela dveře. Sundala si zabláčené vysoké boty a tiše se plížila po kobercem pokrytém schodišti nahoru. Za jedněmi zavřenými dveřmi slyšela pláč některé z dívek, a tak kolem nich raději co nejrychleji prošla.

„Kde jsi byla?“ Když se dostala až na vrchol schodiště, zahradila ji cestu drobná postava. Synovec Émile. Tvář měl špinavou, vlasy rozčuchané. „Na celé hodiny ses vytratila. A já mám hlad.“

Madeleine na něj pohlédla se směsicí lásky a roztrpčení. „Nikdo ti neudělal snídani? No jistěže ne, proč taky krmit osmiletého kluka... Běž si umýt obličej a ruce, strašidlo. Já nám mezitím oběma připravím něco k snědku.“

Uřízla chlapci krajíc chleba, a zatímco na pánvi ohřívala mléko, uvědomila si, jaké je v domě ticho – takový ten napjatý typ ticha, plný těžce zadržovaného hněvu a šepotu za zamčenými dveřmi.

U snídani si vyměňovali legrační obličej. Émile při pohledu na to, jak Madeleine předvádí svoji matku, vyprskl mléko zpátky do misky. Brzy ale zvažněl.

„Dvě dívky poslala pryč,“ zamumlal. „Odile a Lisette.“

„Opravdu?“ Madeleine to nijak nepřekvapilo. Odile poslední dva měsíce nedostala menstruaci a Lisette už několik dní nosila krajkové rukavičky, aby skryla vyrážku po neštovicích. Madeleine se zadívala na vlastní ruce, svoje zlomené nehty a zarudlé klouby, a snažila se zapomenout na jejich tváře.

Émile se rozkašlal. Pohládila ho po zádech a pomyslela přitom na apatykářův lék a jeho studené, neodbytné prsty.

„Pošle mě taky pryč, Madou?“ Chlapec si otřel ústa. „Budu jednoho dne taky muset odejít?“ Byla to otázka, kterou Madeleine pokládal často, a její odpověď byla vždycky stejná.

„To víš, že ne, *mon petit*,“ ujistila ho. „Vždyť jsi její vnuk.“ Ne že by na tom její matce příliš záleželo, v první řadě to byla chladnokrevná podnikatelka. „A navíc jsi užitečný. Děláš jí poslíčka a vypomáháš, kde se dá.“

Émile měl většinou na starosti sledování zákazníků na jejich cestě domů. Spousta z nich uváděla falešná jména i adresy a bylo v zájmu Maman, aby zjistila, kde skutečně bydlí – kdyby náhodou některý z nich nezapltil nebo dělal problémy. Pro chlapce Émilo va věku to ovšem byla nebezpečná práce, byla by ostatně nebezpečná i pro mnohem staršího muže.

„A ty u nás taky zůstaneš napořád, že ano, Madou? Nikdy tě nepřinutí odejít?“

Madeleine ztuhla a vzápětí se přinutila k úsměvu. „Nemyslím si, Émile. I já mám svoje využití.“ Jako uklízečka, učitelka, voyerka, děvka. Jenže u Maman člověk nikdy nevěděl.

Na chodbě se ozvaly kroky a pak se dveře otevřely dokořán. Zpoza nich se vynořila nalíčená tvář její sestry Coraline. „Tady jsi, Madou. Máš přijít za Maman do salónku. Hned.“

Madeleine poskočilo srdce. „Proč?“

„Prostě pojd'. Rychle.“

Madeleine cítila, jak se jí Émilův vyděšený pohled propaluje do tváře. Mrkla na něj. „Ničeho se neboj, *mon petit*. Však ji znáš, nejspíš po mně bude chtít masáž těch svých starých ztvrdlých chodidel. Zatím dojez snídani.“

Snažila se, aby její hlas zněl klidně, ale zatímco procházela chodbou a uhlašovala si sukni, hrud' jí svíral strach. Možná, že inventář dívek ještě neskončil – a ona byla další na řadě.

Když vstoupila do zašlého salónku, spatřila matku oblečenou

do společnosti. Povadlé líce měla pokryté hustou vrstvou běloby a uprostřed vši té bílé se skvěly rumělkové rty. Madeleine se stáhl žaludek, jakmile si všimla, že naproti Maman sedí na opotřebované pohovce Camille Dacier – vůbec nejneoblíbenější klient její sestry Suzette, přestože měl v tomto ohledu značnou konkurenci. Nebylo to tím, že by byl zvlášť ošklivý. Měl ostré rysy a rozvernou tvář se zvláštníma očima, které měly každé jinou barvu. Jedno bylo hnědé, druhé bledě modré. Obě se teď obrátily k ní.

„Ach, autorka našich hlášení.“

Vyzařovalo z něj přesvědčení o vlastní autoritě a pohrdání. Madeleine ihned při prvním setkání s ním poznala, co je zač: ten nejhorší druh policisty.

„Přines nám horkou čokoládu, Coraline,“ poklepala jejich matka na sestřinu ruku. „Vypijeme ji společně.“ Maman vypadala ve své šedé róbě jako nafouknutá, chorobně bledá ústřice. Coraline na okamžik zaváhala a pak se vydala ke dveřím. Její šaty v nastalém tichu zašustily.

„Musím říct, že vypadáte dobře, *monsieur*,“ obrátila se Maman ke Camillovi. „Těšíte se pevnému zdraví?“

Madeleine se nezdálo, že by policista vypadal zvlášť dobře. Jeho kůže měla šedavý odstín člověka, který málo spal a příliš mnoho pil. Stejně jako kdysi její otec.

„To bych řekl, *madame*,“ odvětil. „Nemám si na co stěžovat. Všechny vaše dívky jsou kvalitní a čistotné.“

Madeleine vyschlo v krku, zato její dlaně zalil pot. Proč ji sem nechali přivést?

„Ach ano, všechny moje klisničky jsou dobré dívky, *monsieur*, jen každá svým vlastním způsobem. Tady Madeleine byla vždycy ze všech nejchytřejší. A nejvšimavější. Nic ti neunikne, že ne, Madou? Skoro to vynahradí tu její jizvu.“

Maman si samozřejmě nic takového nemyslela. „*Une fichaise*,“ nazývala ji často. Věc, která nestála ani za nadávku.

Několik dalších minut strávila vyprávěním o dívkách, kterých se prý ujala proto, aby je zachránila před chudobou. Madeleine

se snažila nedat na sobě nic znát. Někdo by se ze slov její matky mohl domnívat, že ve skutečnosti spravovala útočiště pro ohrožené dívky, ne podnik pro kurevníky. Skutečná *Academie*. Jediné, co se v ní děvčata naučila, bylo umění přetvářky, klamu, otupení vlastních citů a dokonalého *pipe*.

Matčin pohled se znovu stočil k Madeleine. „*Monsieur Dacier* má pro tebe nabídku, Madeleine. A je to nabídka, která se neodmítá.“ Usmívala se na ni úsměvem, který působil stejně falešně jako zdravíčka, jež měla nanesená na lících.

„Hlášení, která pro nás píšeš,“ začal Camille, „jsou pro nás velmi... užitečná.“

Madeleine souhlasně přikývla. Její otec naučil všechny tři svoje děti číst a psát a ona alespoň našla způsob, jak toho využít. Už více než rok psala zprávy pro inspektora Meuniera, svatého patrona bordelů a ochránce veřejné morálky. Meunier byl ve skutečnosti ochoten bez nejmenšího zaváhání ignorovat prostituci dvánáctiletých, šíření pohlavně přenosných nemocí prostřednictvím *damesentretenues* nebo podvody páchané majitelkami nevěstinců na klientech. Zato měl ale velký zájem zjistit cokoli, co se týkalo slabůstek, úchylek nebo důvěrných informací vyzrazených klienty, kteří zavítali do Rue Thévenot. Většina aristokratů dávala přednost vznešenějším podnikům v Rue Denise, nebo si rovnou udržovala vlastní milenky. Našli se ale i takoví, kteří vyhledávali nevšední zážitky. Třeba politici, jež nic nevzrušilo tolik, jako když se jim někdo vymočil na obličej. Anebo duchovní se slabostí pro „panenské“ dítě. A pokud na takové Madeleine narazila, vše pečlivě zapsala. Měli počítat s tím, že stát se vždycky dívá. Paříž byla prošpikovaná sítí *mouches* – a každá instituce platila svoje vlastní špehy.

„Rád bych vám vyprávěl jeden příběh, slečno Chastelová,“ pokračoval policista. Naklonil se k ní a ztlumil hlas, zatímco ji dál propichoval svými děsivými očima. „V jednom z měšťanských domů na Place Dauphine žije švýcarský hodinář jménem Maximilian Reinhart. Říká se, že je jedním z nejlepších hodinářů v celé

Paříži. Neuvěřitelně nadaný muž. Na první pohled vypadá jako vážený občan. Bohatým prodává svoje hračky a chudým rozdává almužny. Ale šušká se, že dělá i podivnější věci. Prostě že není tím, za koho se vydává.“ Zaklonil se dozadu. „Jeho služebná právě podala výpověď.“

Rozhostilo se ticho. Takové, že Madeleine slyšela z pokoje nad sebou vysoký, falešný smích a bouchání postele o stěnu. V tu chvíli vešla do místnosti Coraline s tácem plným hrnků čokolády. Položila ho na stůl a posadila se tak blízko Madeleine, že cítila z jejího výstříhu vůni růžové vody smísenou s potem a z jejího dechu karamel. „Takže už jsi jí to řekla?“ zeptala se.

„Pomalu se k tomu dostáváme, drahoušku,“ odvětila Maman.

„Chcete ze mě udělat špeha,“ ozvala se Madeleine.

„Potřebujeme zjistit, co je hodinář ve skutečnosti zač,“ vysvětlil Camille Dacier.

Coraline vtiskla Madeleine do ruky hrnek plný horké čokolády. Pořádně ho nezamíchala a kakao se usadilo na povrchu.

„A co si myslíte, že je zač, *monsieur*?“

„Myslím, že je to velice inteligentní, leč zvláštní muž. A jsou určitá rizika, která je potřeba prověřit.“ Policista a Maman se na sebe podívali. „Vyprávějí se různé zvěsti.“

„A jaké jsou to zvěsti?“

„Že se věnuje podivným praktikám, zvrhlým pokusům.“

„O co by se mělo jednat?“

„To už budeš muset zjistit ty. Ale šušká se, že se svou prací začal příliš daleko. Že udělá cokoli, aby dosáhl svých cílů. A od tebe chceme, abys ověřila, co je na tom pravdy.“

Pokusy, hodináři, hračky pro boháče...? Co o podobných věcech mohla vědět dívka jako ona? „Co přesně potřebujete zjistit?“

„Jak dobře víš, pracuji pro inspektora Meuniera. Ale nejenom pro něj. Aby člověk v tomhle městě přežil, musí mít několik pánů. A v tomhle konkrétním případě odpovídám velice vlivné osobě. Osobě, která si chce být jistá Reinhartovým charakterem předtím, než mu svěří důležitou úlohu.“

Madeleine se neodvážila zvednout pohled od čokolády. „A co že by to mělo být za úlohu?“

Na tuto otázku policista neodpověděl. Místo toho opáčil: „Všichni si člověka rádi prvně prověříme, než ho zaměstnáme u sebe doma, no ne?“

Nic neřekla.

„Ale u tebe to nebude potřeba,“ pokračoval Camille. „Nikdo tě nebude prověřovat, protože zajistím, abys byla hodináři důvěrně doporučená.“ Opět se naklonil dopředu. „No tak. Přece dobře víš, že dívka jako ty lepší příležitost nedostane.“

Madeleine se zahleděla do jeho dvoubarevných očí. Samozřejmě měl pravdu. Byla poškozené zboží – špinavá, poškrábaná *cocotte*. Bylo jí třiadvacet let, a přesto stále visela na krku děvce, která ji porodila. Ne snad, že by ji k ní vázala láska nebo pocit odpovědnosti – jen přesvědčení, že kdyby na to došlo, pařížský kotel by ji uvaril zaživa. Protože Paříž nechávala naživu jen ty, kteří měli čím zaplatit. A jak bylo Madeleine nesčetněkrát připomenuto, měla zoufale málo co nabídnout.

„*Monsieur* Dacierovi musíme vyjít vstříc,“ připomněla Maman falešně sladkým tónem. „Přece víš, jak dobře se k nám choval. Jak se o nás staral.“ Usmála se na Madeleine, ale její oči zůstávaly stejně studené a šedivé jako řeka Seina. „Tu nabídku přijmeš, drahoušku.“

Camillovi se ve tváři zračilo lehké pobavení. Jak Madeleine už dávno zjistila, byl to ubohý muž, který si užíval tu trochu moci, kterou měl.

„Co přesně bych měla dělat, *monsieur*?“

„Stejně jako doteď, *chambrière*, holku pro všechno. Reinhartově dceři Véronique budeš taky sloužit jako *femme de chambre* podobně jako zdejšími dívkám. Až na to, že tvoje paní bude o něco méně... světská.“ Ušklíbl se na Coraline. „Zapíšeš každého, kdo navštíví hodinářův dům. Budeš při každé příležitosti pečlivě naslouchat. Zaznamenáš cokoli neobvyklého, každou zajímavou konverzaci. Přečteš si všechny dopis nebo deníky, ke kterým se ti podaří dostat. A co týden mi podaš hlášení.“

„O doktoru Reinhartovi,“ ujistila se.

„O všem, čeho budeš v jeho domě svědkem. Budeš mít na svůj úkol třicet dní. Třicet dní na to, abys zjistila, jaké pokusy hodinář ve skutečnosti provádí, a jestli je to člověk, který si zaslouží naši důvěru.“

Měsíc pryč od Émila, pomyslela si. Vůbec se jí nechtělo nechat ho v domě své matky samotného a dobře věděla, že ani chlapci se ta představa nebude zamlouvat.

„Nebojíte se, že doktor Reinhart odhalí, z jakých jsem pomě-
rů? Celý život jsem pracovala tady, rozhodně nepůsobím jako služebná nějaké dámy. Proč neoslovíte někoho, kdo má ty správné zkušenosti?“

„Během příštích dvou týdnů tě trochu vycvičíme v dobrých mravech. Naučíme tě správnému přízvuku, skutečná *femme de chambre* ti ukáže, jak se chovat... I když si myslím, že Reinhart si tě sotva všimne. Bohatí lidé obvykle nepovažují svoje služebnictvo za skutečné lidi. A jeho dcera je mladičká. Nebude mít se služebními žádné zkušenosti.“

„Kolik jí je?“

„Sedmnáct.“

Madeleine se zachvěla. Hodinářova dcera byla jen o trochu starší než Suzette, když zemřela. „A jaká je?“

Camille si olízl rty.

„Nezkušená, dětinská... Právě se vrátila z kláštera, ve kterém byla deset let zavřená. Pochybuju, že ti bude připadat něčím zajímavá, ale je to dobrý způsob, jak se dostat dovnitř. Rozumíš?“

Zamyslela se. *Nenáročná paní, čisté povlečení, teplý dům. A vyhlídka na únik z tohoto mizerného života*. Jenže se nemohla zbavit pocitu, že na celé nabídce něco nesedí.

„Kolik bych dostala zapláceno?“

„O to už jsem se postarala,“ skočila jí okamžitě do řeči Maman.

Jak jinak. Stejně jako se postarala, aby všechno, co dívky dostávaly zapláceno za svoje služby, zkasírovala výměnou za jejich „zapotření“. Něco takového Madeleine nemohla dopustit. Ne pokud

se měla pustit do nebezpečného úkolu – a musel být nebezpečný, když za něj byl někdo ochoten zaplatit. Pohlédla Camillovi přímo do očí. „Udělám to, ale musím dostat zapláceno přímo.“ Koutkem oka viděla, jak se výraz v matčině tváři plní hněvem. „Pak se o peníze rozdělíme.“

Camille se zasmál. „Jaká matka, taková dcera.“ Odmlčel se, aby si ji prohlédl. „No dobře, pět set pařížských liber na ruku, jakmile bude práce hotová. Jak se o ně podělíš s matkou, už je jen tvoje věc.“

Pět set liber! Maman vyjednávala dobře. Podezření ji ale neopouštělo, šlo to až příliš hladce. „A jaké se mnou máte plány po skončení úkolu, *monsieur*?“

„Pak se samozřejmě značně zvýší tvoje hodnota, slečno Chastelová. Pokud vykonáš svou práci dobře, dostaneš další úkoly, další příležitosti a další peníze.“

Pokud uspěje. A co když se jí to nepodaří? Co když ji odhalí? Každý nenáviděl policejní *mouches*. Ty, na které se přišlo, často v pařížských ulicích kamenovali. A pokud náhodou přežili, stali se z nich vyvrhelové. I když na druhou stranu... copak už nebyla vyvrhelem? A jaké jiné příležitosti na ni asi čekaly, na dívku poznamenanou prací v bordelu? Přinejlepším mohla dál přežívat v tomhle domě, pozorovat další a další holky, které se nakazily neštovicemi. Sledovat, jak se Émile postupně kazí, nebo rovnou umírá nemocí nebo rukou některého z klientů. Jazykem si přeje-la po zubech.

„Co se mnou bude, když mě odhalí? Nebo když nedokážu zjistit, co potřebujete?“

Znovu se vyhnul odpovědi. „Pokud se osvědčíš a jsi tak chytřá, jak *madame* tvrdí, pak tě nikdo neodhalí a zjistíš přesně to, co potřebujeme,“ prohlásil místo toho. Naklonil hlavu. „Myslíš si, *demoiselle*, že máš na to, abys vyzrála na celou domácnost? Abys zjistila každé jejich tajemství a odhalila mi je?“

Madeleine neuhnula pohledem. Skoro celý život se musela přetvářovat, tak proč by si neporadila s nějakým hodinářem?

Maman se k ní naklonila a sevřela jí ruku. „Tohle je ono, *ma petite*. Tvoje příležitost vyniknout. Uděláš to pro nás, že ano? Aby na tebe mohla být tvoje stará matka hrdá?“

Madeleine se na okamžik odmlčela a její oči se stočily k matčinu napjatému úsměvu. K jejím zčernalým zubům, které zkazily roky cucání bonbónů a sladkostí. „Ano, samozřejmě. Pokud to po mně žádáš, udělám to. Tak dobře, jak to jen dovedu.“

Samozřejmě lhala. Nedělala to ani pro svoji matku, ani pro Coraline. Dělala to pro peníze a pro Émila. Vsadila všechno na to, že dostane šanci uniknout dosavadnímu životu.

2

Počasí se v následujících dvou týdnech výrazně zhoršilo. Teploty se propadly, cena chleba prudce vzrostla, z oblohy padali zmrzlí ptáci. Lidé na ulicích zapalovali ohně, aby nejchudší nepodlehli chladu, děti přespávaly na vápenných pecích, novorozenci umírali položení na schodech sirotčince. Hustý sníh padal tiše jako smrt a zakrýval špínu na ulicích. Sněhová pokrývka zahalila i páchnoucí řeku odpadků, která protékala středem ulic, takže chudinské čtvrti najednou zářily stejně jako salóny bohatých Pařížanů. A když přišel den, kdy měla Madeleine opustit *Academie* a vydat se na cestu k hodináři, země byla pokrytá lesknoucí se vrstvou ledu. Za temného zimního úsvitu se spěšně a potichu oblékla, zatímco ve zdech šramotily myši. Pak se naklonila ke spícímu Ěmilovi, aby ho políbila na čelo a naposledy se nadechla jeho vůně. V duchu se vlastními slovy pomodlila, aby se stejně jako ty myši ve zdech nevzdávala rovnou do pasti.

Opatrnými kroky v kožených botách opustila tichý a stále ještě potmělý dům své matky a vydala se po Rue Thévenot podél zavřených okenic zámečníků, vějířníků a prodejců zakázaných knih.

Přála jim hodně štěstí, ale byla ráda, že se vydává za lepším životem. Když procházela kolem vchodu, kde obvykle přespávala ona dívka, nahmatala v kapse několik mincí. Jenže vchod byl prázdný a Madeleine v sobě najednou pocítila prázdnotu. Jediné, co po nebožačce zůstalo, byl šálek, ze kterého měla ve zvyku pít polévku. Samozřejmě bylo možné, že jí někdo pomohl – nebo ji vyhnal, aby žebrala někde jinde. Stejně dobře ale mohla být mrtvá. Přesně, jak očekávala. *Musíš se soustředit na jiné myšlenky*, nařídila si v duchu.

Na rohu Rue du Bout du Monde udeřila Madeleine do nosu vůně kávy. Spatřila starou Marii s plechovou varnicí na ohnutých zádech. V ruce se jí leskl cínový hrnek. „Zastav se na chvilku, drahoušku! Jen dva sous za šálek.“

Jenže Madeleine si nemohla dovolit zastavit. Její noví zaměstnavatelé se určitě budou divit, jaká služebná vstává tak pozdě – a jaká paní jí něco takového může dovolit. Pokračovala tedy dál, podél mohutných schodů paláce Louvre s navršenými hromádkami sněhu a na Quai de l'École, kde lana bušila do uvázaných loděk a po řece tiše plulo tělo mrtvého psa. Přešla Pont Neuf, kde ji dvojíty ciferník hodin na čerpadle La Samaritaine varoval, že jí zbývá jen několik minut. Sníh na mostě se mísil s popelem, blátem a koňským trusem a byly v něm stopy povozů a kopyt. Úředníci, krejčí, vinaři, krysaři, holiči nebo knihari přes něj spěchali do kanceláří, dílen a domů *gens de qualité*. Na nezakryté části mostu vanul ledový vítr, který se zakusoval do kůže a vytrhával pera z klobouků. Madeleine se krátce ohlédla přes šedivou říční hladinu na pravý břeh – do míst, které jí byly posledních jedenáct let domovem a zároveň vězením. Snad dostala konečně příležitost začít znovu. Anebo se možná blížila ke konci své strastiplné cesty.

Došla až na Île de la Cité a k okraji elegantního Place Dauphine, které zdobily vysoké domy postavené do trojúhelníku. Ty byly domovem překupníků s drahými kameny, obchodníků s perlami, výrobců zrcadel a hodinářů, kteří se teprve holili, popíjeli ranní šálek čokolády a odemykali obchody se svým drahocenným

zbožím. Když rychlým krokem procházela na druhý konec náměstí, ucítila ve vzduchu vůni těsta a spatřila frontu třesoucích se sluhů čekajících před pekárnou. K těm, kteří vycházeli ven s nakoupenými pecny, se natahovaly ruce dvojice žebráků. Marně – služební kolem nich procházeli s odvrácenou tváří. Kdo si v Paříži nedokázal vydělat na chleba, stával se pro ostatní dokonale neviditelným.

Konečně dorazila na opačný konec náměstí. V tu samou chvíli se rozezněly zvony všech kostelů na ostrově i po celém městě, každý svým vlastním tónem. Jejich zvonění se slévalo dohromady v obrovském zvukovém přívalu, který v Madeleine vyvolával pocit, jako by ji pronásledoval sám čas.

Zastavila se pod schody domu se zlatými hodinami na vývěsním štítě, očistila si boty od sněhu a koňské mrvy a natáhla ruku k mosaznému držadlu. Zhluboka se nadechla a odvážíla se zaklepat. Snad minutu stála a čekala, kufřík sevřený v náručí, a prohlížela si vysoký pískovcový dům svého budoucího zaměstnavatele. Zahledla se do oken, ale chladný lesk odrážejícího se slunečního světla jí nedovolil nahlédnout dovnitř.

Měla pocit, jako by se k ní budova skláněla a pohrdavě si ji prohlížela. Jako kdyby věděla, co je skutečně zač. Ve srovnání s tím, na co byla zvyklá, šlo samozřejmě o majestátní objekt, ale ne tím způsobem, který očekávala. Z Camillova vyprávění si představovala něco přepychovějšího, skutečný palác. Místo toho měla před sebou dům, který jí svým strohým vzezřením připomínal spíš chudobinec nebo blázinec. Uvědomila si, že všechno, co o svém novém zaměstnavateli ví, pochází od někoho, komu by nesvěřila ani zlámanou grešli.

Dveře se konečně otevřely a stanul v nich zamračený muž. Nikdy neviděla zblízka nikoho s tak tmavou pletí. Byl oblečený v azurově modré livreji lemované zlatou nití. *Komorník*, pomyslela si. „Ty musíš být nová služebná,“ prohlásil a pokynul jí, aby vstoupila dovnitř.

Vstupní hala byla obložená černým a bílým mramorem a panovalo

v ní naprosté ticho s výjimkou neustávajícího tikání. Všude byly pověšené různé typy hodin – od mosazných kyvadlových hodin přes menší hodiny s drobnými zlatými figurkami až po velké stojací hodiny ozdobené stříbrným ptákem, který otevíral a zavíral zobáček. Na samotné přítomnosti hodin samozřejmě nebylo nic překvapujícího, byla ostatně v hodinářově domě. Pohyb mechanických figurek a nekonečné tikání jí ale ještě více znervózňovaly. Hodiny navíc netikaly naráz, ale jedny přes druhé – jako úderly splašeného srdce.

Komorník kráčel beze slov chodbou před ní, takže měla čas prohlédnout si obrazy, které visely nad hodinami. Nešlo však o běžné zarámované obrazy – většinou to byly skici lidských kostí nebo muže svlečeného z kůže s prázdnými očními důlky. Budova byla zevnitř nasáklá podivnou vůní voskového laku a lilí, nebylo v ní ani stopy po pachu lidského potu, pudru, loje a moči, na který byla zvyklá v domě své matky. Přesto vycítila, že v domě není sama – slyšela tichý dech a byla si jistá, že ji někdo pozoruje. Následovala komorníka po schodech dolů do kuchyně. Byla to velká, kachličkami vyložená místnost plná zavěšených měděných pánví, sušených šunek a páru bažantů. Nad plotnou se skláněla žena v bílé čapce, která na pánvi míchala kávu. Na první pohled měla slabá a křehká záda.

Otočila se k Madeleine. „No konečně,“ prohlásila.

Konečně? podivila se v duchu. Mohlo být tak pět minut po osmé. Krátce se uklonila. „Cesta byla strašně namrzlá, *madame,*“ řekla omluvně. *A vzhledem k tomu, do jak riskantního počínu jsem se pustila, můžete být ráda, že jsem vůbec tady,* dodala neslyšně. Už teď Madeleine šířal pocit, že to neměla dělat. Něco v tom domě jí nepřipadalo v pořádku.

Oči měla sklopené k zemi, ale věděla, že se pohled ženy soustředí na jizvu na její tváři. „Josefe, vezmi prosím zavazadlo do jejího pokoje.“

Komorníkova snědá tvář vypadala stále jako z kamene. Přikývl, vzal koženou brašnu a beze slov odešel.

Žena sundala pánev z plotny, dala ji stranou a přistoupila k Madeleine. Její obličej působil otupěle: měla nevýrazné rysy, zakalené oči a pleť barvy slaniny. Na první pohled byla o několik let starší – mohlo jí být osmadvacet, možná i víc. Ty roky z ní každopádně vysály veškerou radost. „Jmenuješ se Madeleine, že ano? Já jsem Agathe. Pracovala jsem v téhle domácnosti pět let, ale s tím už je teď konec.“ Odmlčela se. „Budeš mít mnoho povinností, pokud si je ovšem dobře rozvrhneš, měla bys je zvládnout. Takže předtím jsi pracovala u obchodníka se sukny?“

„Ano, na Rue Saint Antoine.“ Madeleine se vyhnula jejímu pohledu.

„Starala ses v domácnosti o všechno?“

Madeleine přikývla.

Rozhodně měla na starosti všechny možné druhy činností: od těch panensky nevinných přes exotické a bizarní až po vycházení vstříc potřebám sadistů nebo klientů, kteří naopak dávali přednost tomu být bičováni.

„Dobře. Táhle je kuchařka Edme a komorník Josef, se kterým ses už viděla. Ten se stará o doktora Reinharta. Dlouho jsme měli v kuchyni pomocnici, ale byla naprosto k ničemu. Budeš pomáhat doktorově dceři Véronique s ranní a večerní toaletou. Před čtrnácti dny se vrátila z kláštera, kde dosud žila. Jenže je jí sedmáct a potřebuje někoho, kdo jí pomůže naučit se dobře oblékat a slušně chovat, když jí s tím nemůže pomoci vlastní matka.“

„Co se stalo s její matkou?“

„Zemřela při porodu.“

Bohužel nic výjimečného, pomyslela si Madeleine.

„A doktor Reinhart? Je to... dobrý pán?“

Služebná přivřela oči. „Je spravedlivý, i když ti možná budou některé jeho zvyklosti připadat poněkud zvláštní.“

„V jakém smyslu?“

„To brzy zjistíš, až se s ním setkáš. Teď má ale schůzku se zákazníkem.“

„Prodává hodiny?“

„Hodiny a další mechanické hračky. Vyrábí kovové výtvary, které se hýbou.“ Agathe zkrivila tvář. „Jsou to divné věci. Ve vlastním domě bych je nechtěla ani za nic, bohatým se ovšem líbí.“

Madeleine si vzpomněla na tikání hodin a na stříbrného ptáka, který otevíral a zavíral zobáček.

„A teď zaučuje svou dceru, aby se je také naučila vyrábět,“ dodala tiše služebná.

„Svou dceru?“

„Ano.“ Agathe nesouhlasně zvedla prořídlé obočí. Přistoupila ke stolu a zvedla konvici s kávou.

„A co vy, slečno Agathe?“ zeptala se Madeleine. „Zůstáváte, nebo...?“

„Dnes odcházím.“

„Našla jste si jiné místo?“

„Musím za svou rodinou.“ Služebná sevřela rty. „Matka je nemocná.“

„To mě mrzí.“

Žena přikývla. Možná uvěřila, že Madeleine svá slova myslí upřímně, protože se jí z očí vytratil mdlý pohled. „Nediv se, pokud sem v noci zavítá nějaká návštěva.“

Zajímavé, pomyslela si Madeleine. „Co tím myslíš?“ zeptala se nahlas. „Jaká noční návštěva?“

„Doporučovala bych ti nechat si tuhle otázku pro sebe. Pro všechny to tak bude jednodušší.“

Madeleine by se vptávala dál, na schodech do kuchyně se ale ozvaly kroky. Do místnosti vběhla pohledná dívka s ostrými rysy. Měla na sobě zmuchlaný zelený župan a brokátové pantofle a Madeleine napadlo, že vypadá jako z jiného světa – spíš než člověka připomínala vílu z pohádek. Když dívka spatřila Madeleine, zarazila se a zahleděla se na ni široce rozevřenými očima. Ve vzduchu se rozhostilo nepřijemné ticho. Přerušila ho teprve Agathe: „Véronique, tohle je Madeleine, bude ti vypomáhat.“

Dívčiny oči měly zvláštní barvu, byly světle zelené, protkané jantarovými nitkami.

„Dobré ráno,“ řekla po chvíli. „Nečekala jsem... Na tom nezáleží. Jsem ráda, že jsi tady.“

Z tónu jejího hlasu se nezdálo, že by byla opravdu ráda. Madeleine si pomyslela, že je dívka opravdu krásná, měla hladkou kůži připomínající hedvábí barvy slonoviny. Bude těžké k ní necítit zášť – a možná je to tak dobře.

„Zrovna jsem Madeleine vysvětlovala její povinnosti,“ pokračovala Agathe. „Ale budete si muset říct sama, co od ní očekáváte.“

„Upřímně moc nevím. Nikdy předtím jsem neměla komornou. Vždycky jsem se o sebe starala sama.“ Véronique pohlédla na Agathe. „Kde je Edme? Snídaně ještě není hotová? Mám opravdu strašný hlad.“

Strašný hlad. Kdo někdy poznal opravdový hlad, nebo alespoň přišel do kontaktu se stále se zvětšujícím množstvím bosých zoufalců s prázdnýma očima žebrajících o zčernalý chléb, by něco takového nikdy neřekl. Ale o tom tahle dívka zhoła nic nevěděla, vždyť pocházela z dobré rodiny a strávila celý život chráněná před okolním světem v klášteře a v tomto domě. Pro Madeleine to ovšem představovalo výhodu. Čím nezkušenější dívka, tím jednodušší bude její práce.

„Edme šla pro čerstvé rohlíky,“ odvětila Agathe. „A já jsem se postarala o kávu. Madeleine, běž slečně Véronique pomoci s toaletou. Já za vámi nahoru brzy přinesu snídaní.“

Dívka vedla Madeleine po kuchyňských schodech a napříč pokojem, jehož stěny byly lemované policemi se skleněnými dózami plnými předmětů, které jako by vypadly z nočních mūr. Bylo tu dvouhlavé sešle s dvojitým vzhůru vystrčeným rypáčkem nebo do klubička stočený had s černým pruhem a otevřenýma kalnýma očima. Véronique se za ní ohlédla. „Preparáty,“ vysvětlila. „Můj otec vystudoval anatomii. Víš, co to znamená?“

„Myslím, že ano, slečno,“ odvětila Madeleine, která to věděla až příliš dobře. Znamenalo to, že rozřezával živé tvory a pitval mrtvá těla. Šlo o člověka, který měl ruce vždycky pokryté krví. „Ale domnívala jsem se, že váš otec je hodinář,“ dodala.

„Samozřejmě, ale vyrábí toho mnohem víc než jenom hodiny. Pojd' za mnou.“

Jak kráčeli chodbami domu jejího nového zaměstnavatele, spatřila Madeleine další skleněnou dózu, tentokrát obsahující něco, co připomínalo nenarozené dítě. Oči mělo pevně zavřené, pokrivená hlava byla porostlá chmýřím. Šlo snad o výsledek některého ze zvrácených pokusů, o kterých se zmiňoval Camille? Nebo to byla práce někoho úplně jiného? Jaký člověk by naložil nemluvně do sklenice, jako kdyby se jednalo o cibuli?

Véronique otevřela dveře do místnosti, která musela být dílnou jejího otce, protože se v ní nacházely soustruhy, stroj s velkým mosazným kotoučem a jakýsi druh motoru. Stěny lemovaly police a skříně plné knih a truhliček. Vedle velkého okna stál vysoký truhlářský ponk, na kterém byla rozložená posuvná měřítka, pilky na kov a zvláštní náradí s dřevěnou rukojetí, jež Madeleine nepoznávala. Další nástroje byly pověšené na stěnách. Hádala, že se používaly k výrobě hodin, ale některé jí připomínaly spíš mučící zařízení. V celé místnosti se vznášel výrazný, ale neobvyklý pach. Rozpoznala saze a jakési chemikálie, zbytek však identifikovat nedokázala.

„Tady otec vyrábí svoje výtvary.“ Véronique otevřela jeden z šuplíků na truhlářském ponku a vyndala z něj dřevěnou krabičku. Uvnitř byl stříbrný pavouk, kterého Madeleine nejprve považovala za brož, než se po stole rozběhl směrem k ní. Jeho pohyb připomínal živého tvora, tenké železné nožky skřípaly o dřevěný povrch. Musela vynaložit veškeré úsilí, aby nevykřikla. Jen několik palců od ní se kovová věc náhle zastavila. Véronique se usmála, její oči si ale novou služebnou stále ostražitě prohlížely. „Je to úžasné, co říkáš? I když ještě ne úplně hotové.“

Madeleine ze sebe nedokázala vypravit jedinou hlásku. Její srdce divoce bušilo, v ústech cítila žlučovitou pachuč. *Přece se nenecháš vyvést z míry sotva sedmnáctiletou holkou*, domlouvala si v duchu. Když si pavouka prohlédla z větší blízkosti, všimla si, že má tělo sestavené ze dvou kusů, i když bylo vyrobené tak dokonale, že

vypadalo skoro nesnesitelně skutečně. Takže tohle myslela Agathe „kovovými výtvary, které se hýbou“. Byly to stroje, které se podobaly figurkám na hodinách, jež vídala v cirkusu, jenom mnohem menší, krásnější a strašnější.

„Úžasné, *mademoiselle*,“ potvrdila nevzrušeně. „Teď mi dovoďte vám pomoci s oblékáním.“

Boudoir slečny Véronique byl vymalovaný tmavě modrou petrolejovou barvou, která v Madeleine vyvolávala pocity, jako kdyby se topila pod mořskou hladinou. Na křbové zástěně byli zobrazení ptáci v letu a v rohu místnosti stála šatní skříň vyřezaná z ebenového dřeva, želvoviny a zdobená bronzem. Z obrazu s pozlaceným rámem na ně shlížela žena a pod ním seděla opotřebovaná panenka, která skleněnýma zelenýma očima zírala přímo na Madeleine. Podobný pokoj nikdy neviděla, pokoušela se však udržet ve tváři stejně prázdný výraz, jaký měla ta zvláštní panenka.

Véronique se posadila na židli u toaletního stolku.

„Mohu vám pomoci s účesem, slečno?“ zeptala se Madeleine.

„Ano, to bys asi měla mít na starosti.“

Madeleine vzala ze stolku těžký stříbrný hřeben. Vlasy slečny Véronique byly hustší, světlejší a také čistší, než na jaké byla zvyklá u svojí sestry Suzette. Nebylo totiž právě jednoduché udržovat vlasy čisté, když je mohla mýt jen studenou vodou ze studny. Z odrazu v zrcadle si všimla, že ji dívčiny oči stále pozorují.

Véronique si bedlivě prohlížela její tvář.

„Takže ty se máš o mě starat. Jak jsi vlastně stará?“

„Je mi skoro čtyřiaadvacet, slečno.“

Véronique se pousmála. „Tak to bych mohla být něco jako tvoje mladší sestra. Máš nějaké sestry?“

Madeleine se snažila nenechat vyvést z míry a česat vlasy tak hladce, jak to jen dovedla. Z tónu hodinářovy dcery měla ale pocit, jako by se jí vysmívala. „Mám jednu sestru, slečno.“ *Jednu živou, dodala v duchu. A další teprve nedávno pobřbenou, která si s sebou do podsvětí odnesla i kousek ze mě.*

„Mladší, nebo starší?“

„O dva roky starší.“

„Je pohledná?“

V duchu se jí vybavily Coralininy oříškově hnědé kadeře a nacvičený úsměv, pak si vzpomněla na Suzette a její tvář ve tvaru srdce. Jak říkávala jejich matka, když už mi Bůh nadělal holky, alespoň že jsou hezké. „Ano, velmi pohledná.“

„Je taky služebná jako ty?“

„Ne, je herečka,“ zalhala. Svým způsobem to byla pravda: dnem i nocí musela mistrně hrát vlastní touhu, aby tak probudila touhu v ostatních.

„Kde?“

„Tak různě. Nevystupuje v žádných známých podnicích. A pravděpodobně ne v místech, které jste kdy navštívila, slečno.“

„Ještě jsem nikdy nebyla v divadle,“ přiznala hodinářova dcera. „Teprve jsem se po letech vrátila do města a chození do divadla není něco, o co by můj otec projevoval zájem.“

Madeleine si nebyla jistá, co na to říct. Jaký smysl dávalo být při penězích, žít v Paříži a ani nenavštívit divadlo, balet nebo operu? Dobře věděla, jaké to je nemít v tomhle městě ani vindru a muset se na trpytivé výlohy nebo podniky plné smíchu dívat jenom přes okenní sklo s vědomím, že si nikdy nebude moci dovolit vstoupit dovnitř. Ale když vám byly dveře otevřené dokořán, proč toho nevyužít? Tady něco nehrálo.

„Kde najdu vaše kleště na kadeření vlasů, slečno?“

„Žádné nemám. Možná bych si měla nějaké pořídit,“ prohodila Véronique. Stále zírala na novou služebnou a jistě přemýšlela o tom, proč se Madeleine také nestala herečkou a jaký to asi musel být pocit, mít jako zjizvená dívka krásnou sestru. Řekla by jí, že to nestojí za nic, i když někdy za to byla ráda – a někdy se naopak cítila provinile.

Madeleine vzala do ruky hedvábnou spodničku položenou na posteli a Véronique odložila noční košili, čímž odhalila svou mléčně bílou pleť. Nenosila žádný korzet ani šněrovačku. „V tom

případě zvedněte ruce nad hlavu, slečno.“ Madeleine jí přes hlavu přetáhla spodní košili.

„Vybrala jste si, co si dnes vezmete na sebe?“

Véronique ukázala na fialové šaty ve skříni. Vypadaly docela obyčejně, ale byly z materiálu lepšího než cokoli, co na sebe kdy oblékly sestry Madeleine. Odhadla jejich cenu alespoň na padesát liber. Zapnula hodinářově dceři drobné kostěné knoflíky, utáhla rukávy a pustila se do šněrování živůtku.

„Už jsi někdy dřív pracovala jako *femme de chambre*?“

Madeleine se nekonečný příval dotěrných otázek vůbec nezamlouval. Nepřestala šněrovat, a přitom přemýšlela nad přípravou, kterou v posledních dvou týdnech prošla pod dohledem Camillem podplacené komorné. Smíš mluvit jedinež v případě, že se tě budou na něco ptát, poučila ji dívka. A odpovídej tak nudně a nezajímavě, jak to jen dokážeš. Tvoje názory je nezajímají. „Ano, slečno. Mnoho let,“ řekla a v duchu dodala: *Od té doby, co se propadla moje cena na trhu s lidským masem.*

„Nevadí ti to?“

„Je to lepší než mnoho jiných zaměstnání.“ *Ale ano, samozřejmě, že mi to vadí,* pomyslela si. *Měla bych si snad užítvat být tím nejpřehliženějším členem domácnosti, který se musí oblékat do toho, co ostatní odložili? Měla bych být vděčná, že mohu vylévat páchnoucí nočníky, jenom proto, že jsem jako kurva ztratila na ceně? Teprve teď se jí nabízela cesta ven, ačkoli nesnesitelně úzká. A pokud na ní jedinkrát klopýtne, čeká ji pořádný pád.*

Uslyšela, jak se zavírají venkovní dveře domu.

„Tvůj otec?“ Madeleine se uvědomila, že to vyhrkla příliš ostře, navíc s příliš silným přízvukem. Bude si muset dávat pozor, jakým tónem se svou novou paní mluví.

„To asi ne, říkal, že se do večera nevrátí. Takže to bude Edme.“ Odmlčela se a pak tiše dodala: „Mimochodem, až se setkáš s mým otcem, nemusíš se ho bát. A nevíš si jeho způsobů. Někdy mám pocit, že si rozumí líp se svými stroji než se skutečnými lidmi.“

Stroje. Jako ten běhající pavouk nebo stříbrný ptáček. „Nemyslím si, že budu mít z tvého otce strach,“ odvětila Madeleine. Pečlivě složila noční košili slečny Véronique a položila ji na polštář. Pomyšlela si, že by dívka mohla vyprávět o skutečně děsivých mužích – o mužích s krvavými očima a sevřenými pěstmi nebo v horším případě o chladnokrevně krutých mužích. Přesně proto si ji přece Camille vybral – protože takové muže dobře znala a dokázala si s nimi poradit. Předem věděla, že hodinář nemusí být jenom podivín, ale něco mnohem horšího.

*

Kuchařka Edme byla žena s výraznými čelistmi a šedivějšími vlasy spletenými do hustého copu. Hleděla na Madeleine s určitým podezřením zpoza černého obočí. Prohlížela si ji odshora dolů jako by se dívala na předmět nabízený k prodeji a snažila se zjistit, jestli není kradený. „Kolik let už děláš služebnou?“ vyptávala se.

„Devět, *madame*. Od svých čtrnácti let.“

„Už si někdy obsluhovala u stolu?“

„Ano,“ přisvědčila Madeleine. Podávala masové koláče a žebírka mužům, kteří byli příliš opilí na to, aby se zabývali jejich kvalitou. „V tomhle ohledu se nemusíte ničeho obávat.“

Kuchařka se zamračila. „V týchle domácnosti dbáme na to, aby se věci dělaly pořádně. Nemysli si, že už všemu rozumíš. V domě jsou pokoje, který musí zůstat zamčený, a některý věci je potřeba dělat určitým způsobem. Než něco uděláš, musíš se vždycky poradit se mnou.“

„Ano, paní,“ přisvědčila a uvědomila si, že to byla skutečně její další paní. „Vynasnažím se všemu naučit.“

Edme krátce přikývla. „Piješ po ránu kafe, nebo čokoládu?“

„Kávu, pokud by to bylo možné. S mlékem.“

„Dobře. Každý ráno ti ve čtvrt na šest přinesu vodu na umytí. Do půl šestý musíš být na nohou a zapálit v domě všechny svíčky.“

Při pouhém pomýšlení na tak brzké vstávání se Madeleine cítila vyčerpaně. „Samozřejmě, *madame*.“

„Další důležitou věcí je, že se u nás nikdy nic nevyhazuje. Pokud zůstanou po jídle nějaký zbytky, dáváme je chudým, který přicházejí žebrat ke dveřím. Tak si to pán přeje.“

Zvláštní, pomyslela si Madeleine. „Takže doktor Reinhart je laskavý člověk?“ zeptala se nahlas.

„Spíš spravedlivej než laskavej. Věří, že jsou si všichni lidi rovný.“

To se Madeleine zdálo ještě podivnější, zvláště pro někoho z *haute bourgeois*, tací byli podle její zkušenosti obvykle posedlí svým společenským statutem.

„A taky mi přestaneš říkat *madame*. Jsem prostě Edme. V týchle domácnosti se všichni oslovujem jménem, samozřejmě s výjimkou našeho pána. Tomu říkej *monsieur* nebo ‚doktor Reinhart‘.“ Pokynula jí, aby se usadila ke stolu. „Pokud jsi ještě nesnídala, dej si chleba. Není tak čerstvej jako obvykle, protože pekařův pomocník se někam vypařil.“

Madeleine si nebyla úplně jistá proč, ale něco ji na té informaci zaujalo. „Kam se vypařil?“

„Kdo ví? Když přišel pekař ráno do práce, jeho pomocník byl pryč. A přitom to byl vždycky takový spolehlivý chlapec. No nic, máme taky marmeládu,“ řekla a ukázala na stůl. „Zatraceně dobrou marmeládu, dělám si ji sama, protože jinak nikdy nevíš, co v ní najdeš.“

Madeleine stočila pohled ke sklenicím marmelády, hrajícím všemi barvami – švestkově fialovou nebo jahodově rudou, každá sklenice se stříbrnou lžičkou položenou na uzávěru. „Nic takového jsem nikdy neviděla,“ vydechla a tentokrát mluvila pravdu. V domě její matky se rozhodně žádná marmeláda nevyráběla, přestože byl plný šťavnatých švestiček.

Kuchařka zdráhavě přikývla, ve tváři ale zčervenala potěšením jako její jahodová marmeláda. Nabídla Madeleine židli. „Jen si naber. Na všechnu práci, co tě v tomhle domě čeká, budeš potřebovat být co nejsilnější. A nebude to vždycky práce, na kterou jsi